

CHRISTLICHE STIMME • CHRISTIAN VOICE • LA VOIX CHRETIENNE

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 74

БЕРЕЗЕНЬ • MARZ 2022 • Nr. 5 (3081)

MÜNCHEN • B 20409

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівість, всі чини ангельські з радістю
пішли вслід за тобою на битву за ім'я і славу
свого Владика, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

22.02.2022 р. Звернення Блаженнішого Святослава до синів і дочок українського народу в Україні та на поселеннях суцїх і всїх людей доброї волї	3
24.02.2022 – ? Вїйна росїї проти України	4
Звернення Апостольського Екзарха для українцїв вїзантїйського обряду в Нїмеччинї та Скандинавїї до священнослужителїв, богопосвячених осїб, вїрних та усїх людей доброї волї	5
24.02.2022 р. Ольга Токарчук: Напад на вільну Україну – це напад на Європу	6
25.02.2022 р. «Україну розпинають на очах у свїту», – архїєпископ Гудзяк	6
25.02.2022 р. «Зроблю все, що в моїх силах», – Папа Франциск зателефонував Блаженнішому Святославу	8
27.02.2022 р. Кардинал Маркс закликає до молитви та вїдновлення миру в Україні	9
27.02.2022 р. Глава УГКЦ закликає всїх, хто може, їти до церкви і пожертвувати Святе Причастя за наших воїнів	10
27.02.2022 р. Ранок при катедрї Мюнхена	11
27.02.2022 р. Подячне слово воїнам вїд о. Юрїя Щурка	12
01.03.2022 р. Ранкове послання Патрїарха Святослава	13
01.03.2022 р. «Це час, щоб збїльшити нашу довїру до Божих милосердних рук», – о. Андрїй Боднарук, священник на Позняках	14
02.03.2022 р. В Україні вирїшується доля усього свїту	16
02.03.2022 р. Папа Франциск: «Ми поруч з народом, який страждає вїд бомбардувань»	19
02.03.2022 р. Софїя Київська, хрест	20
04.03.2022 р. Ми всї – українцї	21
04.03.2022 р. Священник з Херсона розповїв про ситуацїю в мїстї та душпастирство в умовах вїйни	22
04.03.2022 р. Архїєпископ Ігор Ісїченко: «Йде вїйна мїж свїтами любови й ненависти»	23
04.03.2022 р. Слава Ісусу Христу! Дорогї брати і сестри! Вїтаю вас сьогодні їз нашого святаго Золотоверхого Києва	24
Я цих людей уже десь бачив	25
05.03.2022 р. «Сила молитви може зупинити ворога», – їєромонах-студит Лука Михайлович	26
06.03.2022 р. Звернення Глави УГКЦ Святослава	28
06.03.2022 р. «Господь врятує нас на свїтанку» слово на Великий Пїст протоїгумена о. Андрїя Рака ЗНІ	29
07.03.2022 р. Нема справ бїльших чи менших в часї воєнних дїй	30
07.03.2022 р. Звернення Блаженнішого Святослава	30
07.03.2022 р. Горять храми	32
Сльози мої збери у Твїй бурдюк	33

ЗВЕРНЕННЯ БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА ДО СИНІВ І ДОЧОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В УКРАЇНІ ТА НА ПОСЕЛЕННЯХ СУЩИХ І ВСІХ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

22.02.2022 р.

Особистою відповідальністю та святим обов'язком громадян України сьогодні вважаємо захист рідної землі, нашої пам'яті та надії, нашого Богом дарованого права на існування. **Захист Батьківщини – це наше природне право і наш громадянський обов'язок...**

ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ, визнання президентом Російської Федерації «незалежності та суверенітету» самопроголошених ЛНР і ДНР створює серйозні виклики та загрози для міжнародної спільноти і міжнародного права, на основі якого сьогодні існують та взаємодіють народи та їхні держави. Завдано непоправної шкоди самій логіці міждержавних відносин, що покликані забезпечувати мир і справедливий устрій суспільств, верховенство закону, підзвітність влади, захист людини, її життя та природних прав. Сьогодні все людство опинилося в небезпеці того, що право сильного нав'язуватиме себе кожному, нехтуючи силу права.

Своїм рішенням влада Російської Федерації в односторонньому порядку вийшла з тривалого мирного процесу, завданням якого було забезпечити відновлення гідних людини умов життя на територіях ОРДЛО України, що постраждали внаслідок російської збройної агресії. Війна, розв'язана проти нашого народу у 2014 році, залишила глибокі рани на долях багатьох із наших співвітчизників: тисячі убитих, поранених, самотніх. **Вчорашній крок президента РФ зруйнував базові принципи тривалого процесу відновлення миру в Україні, створив можливості для нової хвилі збройної агресії проти нашої держави, відкрив двері для повномасштабної воєнної операції проти українського народу.**

Особистою відповідальністю та святим обов'язком громадян України сьогодні вважаємо захист рідної землі, нашої пам'яті та надії, нашого Богом дарованого права на існування. Захист Батьківщини – це наше природне право і наш громадянський обов'язок. Ми сильні, коли ми разом. Тепер настав час об'єднати наші зусилля для того, щоб обстояти незалежність, територіальну цілісність та суверенітет Української Держави. Обов'язком і відповідальністю всього людства сьогодні є діяльна турбота про запобігання війні та захист справедливого миру.

Ми переконані, що світ не може розвиватися та знаходити відповіді на виклики сучасності, вдаючись до сили та насилля, нехтуючи загальнолюдськими цінностями та євангельською істиною. Закликаємо всіх людей доброї волі не стояти осторонь страждань українського народу, спричинених російською військовою агресією. Ми народ, що любить мир. І саме тому готові обстоювати його і за нього віддано боротися.

Звертаємося сьогодні в молитві до Творця всесвіту з особливим проханням про мудрість для тих, хто уповноважений ухвалювати суспільно важливі рішення, у чиїх руках опинилася доля людства. Просимо Небесного Отця про допомогу для відновлення справедливого миру на українській землі.

Особливу молитву складаємо за захисників України, що цими днями є для нас прикладом жертвовної любові та відданого служіння своєму народові. Нехай милосердний Господь захистить їх від усяких небезпек і обдарує їхні зусилля остаточною звитягою правди і добра.

Закликаємо щире благословення люблячого Бога і Творця на Україну та її народ!

Благословення Господнє на вас!

† Святослав
Джерело: ДивенСвіт

Війна Росії проти України

24.02.2022 – ?
(1)

Автор: Александер Малаховський

Мюнхен, 24 лютого 2022 р.Б.

Вих. АЕ-22/037

ЗВЕРНЕННЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ОБРЯДУ В НІМЕЧЧИНІ ТА СКАНДИНАВІЇ ДО СВЯЩЕНОСЛУЖИТЕЛІВ, БОГОПОСВЯЧЕНИХ ОСІБ, ВІРНИХ ТА УСІХ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ

«За Богом бережений народ наш, правління і все військо Господу помолімся!»

24.02.2022 р.

ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ!

Російський путінський режим пішов у відкрити у неприховану атаку проти Української держави. Над нашим народом нависла смертельна небезпека. Ворог атакує міста і села у різних частинах України. Не питаєте про жертви, – жертвою став наш 44-мільйонний народ в Україні і 12 мільйонів наших краян та їхніх нащадків за кордоном! Сьогодні – новий етап великого страждання українського народу, але також – час на велику всенародну єдність і любов до Батьківщини.

Для нас, що живемо, чи тимчасово перебуваємо в країнах закордонного поселення, це – перш за все час посиленої молитви і посту за порятунок України та за визволення батьківської землі від окупантів і загарбників. Закликаю усіх вірних Апостольського Екзархату продовжувати заносити усильні молитви за Україну, а священників – рівно ж служити Святі Літургії за припинення війни і за відновлення миру на матірних землях.

В країнах нашого поселення будьмо речниками нашого багатостраждального народу: розповідаймо про несправедливості і утиски, яких він зазнає впродовж століть від нашого агресивного сусіда, а особливо – за ці останні вісім років неоголошеної, а тепер вже відкритої війни! Через наші парафіяльні осідки та громадські організації будьмо готові до посиленої гуманітарної підтримки наших співвітчизників, які стали жертвами нової агресії та зазнають нечуваних страждань.

Закликаємо уряди держав західного світу до рішучої та ефективної солідарності з Україною у цей нелегкий історичний час! Вже надто довго мовчанкою та інертністю ви потурали нападникові та не зупиняли його агресію в різних частинах світу! Вже надто довго ви байдуже спостерігали за стражданням українського народу та інших поневолених народів! **Сьогодні кажемо:** Європо, нарешті пробудися! Настав час діяти! В іншому випадку ви станете спільниками злочину проти людяності та співвідповідальними за сотні тисяч невинних жертв, за зруйновані долі мільйонів та за збурений брутальним способом міжнародний лад, що вибудовувався з такими великими зусиллями після Другої світової війни! Лише спільними та послідовними зусиллями можна зупинити зло війни та відновити мир на наших землях і в усій Європі!

Великий Всемогутній і Милосердний Боже! На Тебе уповаємо! Спаси нас від нападів ворога і визволи із рук агресора! Пречиста Діво, Мати Української землі, рятуй нас і покрій Своїм небесним Омофором! Усі Святі і Праведники українського народу моліться і заступайтеся за нас!

† Богдан, Апостольський Екзарх

ОЛЬГА ТОКАРЧУК: НАПАД НА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ – ЦЕ НАПАД НА ЄВРОПУ

24.02.2022 р.

Письменниця, лауреатка Нобелівської премії з літератури Ольга Токарчук висловлює підтримку Україні. Про це вона повідомила на своїй фейсбук-сторінці.

«Повторю свої слова: я хотіла б низько вклонитися українцям та українкам, жорстоко атакованим московським режимом, і хоча немає слів для такого варварства, хочу висловити свою – нашу – солідарність, підтримку та додати наснаги. Напад на вільну Україну для мене – це напад на Європу», – написала вона.

Джерело: «Читомо»

XI

«УКРАЇНУ РОЗПИНАЮТЬ НА ОЧАХ У СВІТУ», – АРХІЄПИСКОП ҐУДЗЯК

25.02.2022 р.

Митрополит УГКЦ Борис Ґудзяк, голова архієпархії Філадельфії, заявив, що вторгнення російських збройних сил в Україну покликане «знищити українську державність і встановити авторитарну систему в країні».

Архієпископ Ґудзяк, який провів кілька днів в Україні, перш ніж вирушити у поїздки до Ватикану та Парижа, зустрівся зі співробітниками посольства України у Франції зранку 24 лютого, коли російські війська вже просувалися через український кордон.

«Остання агресія Росії свідчить про намір окупувати столицю і повалити уряд, – сказав він. — Це посилене та всеосяжне вторгнення призведе до загибелі тисяч і страждань мільйонів. Українці відважно чинять опір, але російські збройні сили у 5–10 разів більші. Їхня зброя досконаліша, і це підкріплене ядерним арсеналом».

«Розгортається величезна гуманітарна криза, про що українські чиновники говорили протягом місяців і років, – заявив архієпископ. — Незважаючи на активну дипломатію і санкції, протягом останніх восьми років Росію "вдарили по руці, і не більше"».

Він зазначив, що Україна добровільно позбулася свого ядерного арсеналу (третього за величиною у світі на той час) у рамках Будапештського меморандуму 1994 року, згідно з яким США, Росія та Велика Британія зобов'язалися поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України та утримуватися від погрози силою чи її застосування. Тепер же один із підписантів сам є його порушником.

«**Західні країни потребують іспиту совісті**, – сказав він. — Як вони могли стояти осторонь і спостерігати за тим, що відбувається в Україні протягом останніх восьми років? Чи вірили вони голосам, які лунали з країни, чи Захід піддався пропаганді, запевненням і брехні цинічного неоімперіалістичного лідера?» «Прихильність до комфорту і втрата розуміння людської природи та глибоких наслідків гріха вплинули на вагання Заходу щодо активнішого втручання протягом багатьох років», – додав архієпископ.

Хоча наразі путінський режим не передбачає «систематичних страт єпископів і священників», архієпископ Гудзяк застеріг від наївності у цьому питанні. «Тут немає жодних правил; є просто жадібність і жага влади, – сказав він. — У той самий час, сила істини, сила Євангелія і автентичного християнського свідчення завжди бере гору. Але це часто тягне за собою Хресну дорогу, бо воскресінню передуює смерть».

«Хоча народ України пережив деспотичне правління у ХХ столітті, прийшло нове життя; і воно прийде знову, – заявив ієрарх. — Ми віримо, що історія – у руках Божих. Вчора я молився за президента Путіна і за Росію, за навернення сердець тих, хто веде війну і використовує насильство, щоб підкорити й очорнити інших. Блаженні бідні та стражденні, що терплять вторгнення і насильство в Ім'я Христа».

Джерело: Catholic News Service; переклад українською – CREDO

«ЗРОБЛЮ ВСЕ, ЩО В МОЇХ СИЛАХ», – ПАПА ФРАНЦИСК ЗАТЕЛЕФОНУВАВ БЛАЖЕННІШОМУ СВЯТОСЛАВУ

25.02.2022 р.

25 лютого 2022 р. о 18:30 за київським часом Святіший Отець Франциск зателефонував Блаженнішому Святославу, Главі і Отцю УГКЦ. Папа Римський поцікавився ситуацією в Києві та в Україні загалом, а також запевнив Блаженнішого Святослава: «Я зроблю все, що в моїх силах».

Святіший Отець Франциск також поцікавився, у якій ситуації перебувають єпископи та священники на територіях, що найбільше постраждали від російської військової операції. Папа Франциск висловив вдячність Українській Греко-Католицькій Церкві за її близькість до українського народу, її вибір бути разом з людьми, а також те, що підземелля Патріаршого собору в Києві стало справжнім прихистком для людей.

Папа запевнив Блаженнішого Святослава в його близькості, підтримці та молитвах за дорогу Україну. На завершення розмови Святіший Отець уділив своє апостольське благословення для стражденного українського народу.

Пригадуємо, сьогодні, 25 лютого, Папа Франциск відвідав Посольство Російської Федерації при Святому Престолі на вул. Кончилиаціоне, щоб висловити свою стурбованість стосовно російської агресії проти України. Блаженніший Святослав заявив, що вітає цей візит Святішого Отця до Посольства РФ при Святому Престолі і сподівається, що ця розмова стане поштовхом до того, щоб діалог переважив використання сили.

Секретаріат Глави УГКЦ в Римі

- ◀ Патріарший собор, який у дні Революції гідності був криївкою, у ці дні став бомбосховищем

КАРДИНАЛ МАРКС ЗАКЛИКАЄ ДО МОЛИТВИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ МИРУ В УКРАЇНІ

27.02.2022 р.

27 лютого 2022 року у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці Апостольського екзархату у Німеччині та країнах Скандинавії під час спільної Божественної Літургії із апостольським екзархом владикою Богданом Дзюрахом кардинал Рейнгард Маркс закликав до молитви за відновлення миру в Україні.

Перш за все, кардинал Рейнгард Маркс закликав патріарха Московського Кирила заступитися перед президентом Росії Владіміром Путіним за відновлення миру в Україні: *«Я прошу усіх очільників Церков і релігійних організацій змагатися за мир. Я благаю Московського Патріарха вплинути на цього президента, щоб війна закінчилася, щоб зброя була відкладена на бік»*, – сказав він у неділю в Українській католицькій церкві Покрову Пресвятої Богородиці і Святого Андрея Первозванного в Мюнхені.

«Ми, Єпископи не є політиками, але ми маємо завдання та обов'язок проголошувати Євангеліє миру, особливо тим, котрі, як президент Путін, вважають, що можуть використовувати насильство та терор для досягнення політичних цілей», – сказав кардинал Маркс. Це не повинно бути політичним інструментом і це є «глибоко нехристиянським». Кардинал, дослівно, «приголомшений, шокований» тим, що цими днями відбувається в Україні, і то «через якогось деспота, який вважає, що може накинути свою волю коштом страждань і життя інших людей, зокрема – мирного населення».

Відтак архієпископ Мюнхенський і Фрайзінгський запевнив про свою солідарність з українським народом у цей важкий період історії: «Ви не самотні, ми стоїмо на вашому боці», – наголосив він під час недільної Божественної Літургії. Він також нагадав, що Мюнхен та українська католицька громада тісно пов'язані впродовж довгих поколінь. Кардинал Райнгард Маркс відвідав катедральний храм і співслужив Божественну Літургію під час введення на престіл Апостольського екзарха для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії владики Богдана Дзюраха та звернувся

до пастви наприкінці богослужіння.

Кардинал Маркс пообіцяв **єдність у молитві** та запевнив про солідарність у благодійній допомозі постраждалим в Україні та тим, хто прибуває до Мюнхена як біженці. Римо-Католицька Церква в Німеччині буде дивитися, де в Україні необхідна поміч, і буде нести туди конкретну допомогу. Крім того, архієпископ Мюнхена і Фрайзінга наголосив, що до Мюнхена приїдуть біженці і їхня доля лежить йому особливо на серці. *«Разом з українською греко-католицькою громадою баварської столиці ми будемо їх підтримувати»*, – запевнив Голова Баварської єпископської конференції кардинал Маркс. **Він поділився свіжими враженнями:** «Мені перед очима стоїть світлина, на якій батько, якому приблизно 32–33 роки, прощається зі своєю 5-річною донечкою, йдучи на війну. При цьому його дружина та донечка стоять поруч, а він, батько і чоловік, ридає навзрид. Такі картини усвідомлюють нам, що війна, це найгірше, що люди роблять одне одному», – зауважив ієрарх, висловлюючи свій «жах, що таке відбувається в Європі в XXI-му столітті».

Насамкінець обидва єпископи разом помолилися німецькою та українською мовою молитву за мир, яку папа Іван Павло II виголосив за день до початку війни в Іраку в 1991 році, та уділили присутнім архиєрейське благословення.

Владика Богдан подякував кардиналові Марксові за цей промовистий знак солідарності і підтримки українського народу і нашої Церкви та подарував кардиналові як знак духовного єднання ікону Покрова Пресвятої Богородиці: *«Церква є не тільки Вчителькою, але й Матір'ю. То ж ми даруємо Вам цю ікону Пресвятої Богородиці з побажанням, щоб вона провадила Вас материнською рукою на дорозі Вашого подальшого служіння»*, – зазначив владика Богдан.

Після Літургії єпископи відвідали волонтерський пункт, який діє при катедральному храмі і подякували усім, хто там впродовж останніх трьох днів працює, не покладаючи рук, а також тим, хто приносить пожертви і гуманітарну поміч на підтримку страждаючих від війни в Україні.

Пресслужба Дієцезії Мюнхен-Фрайзінг та пресслужба Апостольського екзархату у Німеччина та країнах Скандинавії

ГЛАВА УГКЦ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ, ХТО МОЖЕ, ІТИ ДО ЦЕРКВИ І ПОЖЕРТВУВАТИ СВЯТЕ ПРИЧАСТЯ ЗА НАШИХ ВОЇНІВ

27.02.2022 р.

Усі, хто має можливість іти до церкви, ідіть на Божественну Літургію. Висповідайтеся, запричастіться, прийміть євхаристійного Христа і пожертвуйте Його за тих, які сьогодні не можуть бути на Службі Божій. Пожертвуйте Святе Причастя за наших воїнів. У їхніх руках наше життя. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у спеціальному зверненні з Києва і додав: «Пожертвуйте Його за тих, які сьогодні поранені, знедолені, є в дорогах біженців цієї кривавої війни в Україні».

▲ Церква зі своїм народом. Священники Київської Архiepархії в укриттях разом зі своїми вірними служать духовно та соціально

«Вітання з українського Києва! Сьогодні неділя, 27 лютого 2022 року. Ми пережили ще одну страшну ніч. Але після ночі приходить день, приходить ранок, після темряви приходить світло. Так само після смерті приходить воскресіння, яке ми сьогодні всі світло празнуємо», – сказав він.

Предстоятель відзначив, що цієї неділі ми святкуватимемо присутнього між нами, в Україні, воскреслого Христа. «Однак сьогодні кияни не зможуть іти до церкви, тому що оголошена комендантська година і всі повинні бути вдома через загрозу життя. Але тоді

церква прийде до людей. Наші священники зйдуть у підземелля, у бомбосховища і звершуватимуть Божественні Літургії», – повідомив Глава Церкви.

Він наголосив, що Церква є зі своїм народом.

Блаженніший Святослав склав щиру подяку всім тим, які захищають Україну в різний спосіб. Ми бачимо, що всі державні служби, зокрема в Києві, працюють на висоті. «Ми колись сумнівалися, чи наші інституції є міцними. Тепер бачимо, що випробування на міцність наша держава пройшла і проходить», – відзначив він.

Глава УГКЦ дякує нашими воїнам, а також Службі надзвичайних ситуацій України, які сьогодні виймають з-під завалів поранених, нашим медикам, які за цю ніч врятували сотні життів, нашим пожежникам, які погасили сотні пожеж в усій Україні. Подякував усім, хто працює на перемогу.

«Хочу звернутися до нашого народу на поселеннях, наших братів і сестер у різних країнах світу. Дякую за те, що ви співпереживаєте з нами. Дякую нашим владикам з Австралії, Аргентини, Бразилії, Північної Америки, Західної Європи, що організували велику народну солідарність тих країн, у яких проживаєте, з нашим українським народом. Дякую тим, що сьогодні намагаються розказати світові правду про Україну, збирають гуманітарну допомогу, медикаменти або просто моляться за перемогу України», – сказав він.

Блаженніший Святослав запевнив: ми віримо, що як після ночі наступає ранок, як після смерті буде воскресіння, так і після страшної війни буде перемога України! І цей новий день неухильно всім нам її наближає.

Глава УГКЦ зі святих київських гір, з нашого стольного града Києва, уділив усім воскресне радісне благословення.

Департамент інформації УГКЦ

XI

РАНОК ПРИ КАТЕДРІ МЮНХЕНА

27.02.2022 р.

Сьогоднішній недільний ранок при катедрі Мюнхена. Парафіяни, волонтери, українці і німецькі друзі практично безперервно приносять гуманітарну поміч для захисників і постраждалих від російської агресії на рідних землях, пакують і готують до відправки на Батьківщину. Це – їхня сьогоднішня Служба Божа, найчистіший дар, що його приносить Богові і ближнім чисте, щире, віруюче серце. Волонтер Олексій із Києва висловлюється щиро і лаконічно водночас: «Владико, робимо те, що можемо!».

Жертовність наших людей і друзів просто вражає та захоплює! Цей європейський і Божий народ ніхто не подолає! Слава Україні! – Героям слава!

Владика Богдан Дзюрах, з ФБ

ПОДЯЧНЕ СЛОВО ВОЇНАМ ВІД о. ЮРІЯ ЩУРКА

27.02.2022 р.

Дорогі Захисники України, дорогі оборонці нашої землі, хочу сердечно подякувати Вам за велику любов, яку Ви щохвилини і щосекунди засвідчуєте перед цілим світом, задля збереження життя нашого народу.

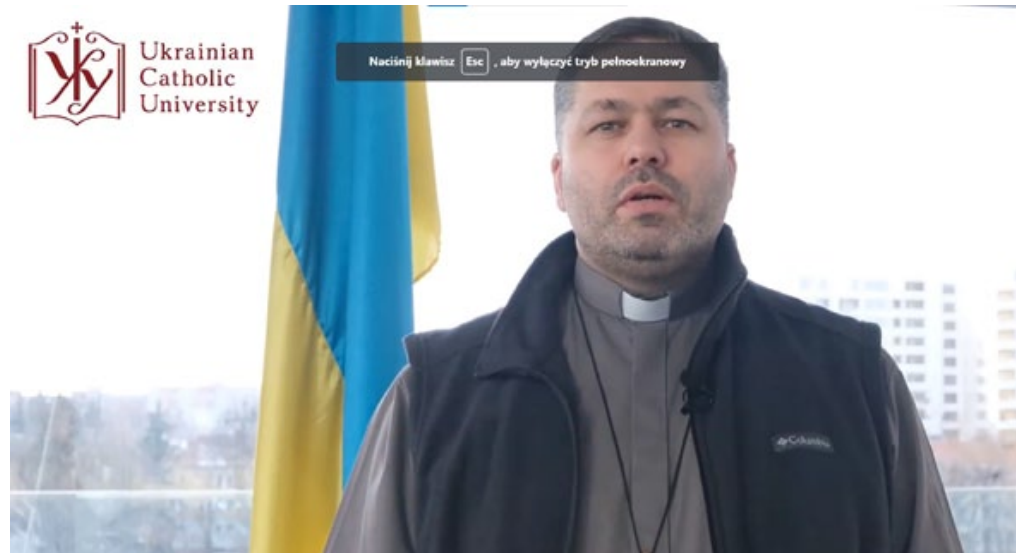
Немає жодних слів, які можуть описати вдячність кожної української душі за все те, що Ви для нас робите. Ви є тією натягнутою струною, котрою Господь виконує пісню свободи не тільки для нашого народу, а й для всього людства. Сьогодні Ви є світлом для світу. Ви показуєте, якими прекрасними людьми є українці. Якими шляхетними, люблячими, великодушними можуть бути прості звичайні люди, які перед небезпекою смерті показують надзвичайне героїство.

Усе, що Ви робите, можна назвати одним словом – найвищим проявом людяності. Тому що трагедія сучасної росії полягає у знелюдненні, брехні, в тому, що цілі покоління є втягнуті в багнюку неправди, облуди, мерзоту запустіння. Оце страхітливе затемнення людських умів вони хочуть нав'язати не тільки нам, а й цілому світові. Тому Ви є заборолом правди проти неправди. Ви є передовою лінією, яка не дозволяє тій облуді знищити у цьому світі все те, що є прекрасне і людяне.

Ваше служіння для нашого народу – є неоціненне, і є найвищим проявом людяності, за що ми вам сердечно дякуємо. Наші думки, наші молитви, усі наші зусилля з вами. Все те, що ми робимо в тилу – ми робимо для того, аби ви чулися тими, хто заслуговує не тільки на найвищу пошану, а й тими, задля котрих ми готові віддати своє життя з вдячності за те, що Ви робите для нас.

Хай Господь Вас благословить береже, хай Мати Божа має над Вами під свій омофор. Не піддавайтеся на зневіру. Ми є великий, могутній народ. Хай Господь дарує нам свободу. Разом і до кінця!

Отець Юрій Щурко, декан Філософсько-богословський факультет УКУ

РАНКОВЕ ПОСЛАННЯ ПАТРІАРХА СВЯТОСЛАВА

01.03.2022 р.

Слава Ісусу Христу! Дорогі брати і сестри у Христі! Вітання з першотронного Києва, з українського Києва.

Сьогодні у мене для вас кілька хороших новин. Сьогодні 1 березня 2022 року. Це означає, що сьогодні початок Весни за метеорологічним розрахунком. Хоч білий сніг покрив нашу столицю, але весна невпинно приходить на землю України. Як підсніжник, що пробивається крізь сніг, щоб показати свій цвіт, так і через жахи війни, цей день

світла, урочистості, миру невпинно і сильно пробивається для нашої землі.

Сьогодні ми переживаємо вже шостий день кривої і несправедливої війни. В цих останніх хвилях, особливо в цю ніч, ми побачили нові жахіття цієї війни. Бачили зруйновані школи, дитячі садочки, кінотеатри, музеї, а на сході сонця під Києвом ракета влучила пологове відділення лікарні. Ми запитуємо себе: «чому?». Жінки та ненароджені діти. Чому вони є невинними жертвами цієї війни?

Але ми молимося. Ми стоїмо. Разом ми нація, яка ціною власної крові буде та захищає мир в Україні та у всьому світі.

Ірпінь, 04.03.2022 р.
Світлина: Олександр Ратушняк

Молимося за наших воїнів. Молимося за всіх, хто підтримує боротьбу за мир в Україні.

В ці дні ми побачили героїзм нашого простого народу. Оплакали жертв ракетного бомбардування у Харкові. Але вчора ми побачили, як жителі міста Бердянськ голими руками виганяли армію, яка носить зброю з гаслом «Бердянськ – це Україна!» А над мерією залишили український прапор.

Справді, виконуються слова Христа: «Ніхто не має більшої любові, ніж ця: щоб хтось життя своє віддав за друзів своїх». [Івана 15:13] Ми бачимо, що не ненависть, а любов перемагає. Любов народжує героїв, а ненависть – злочинців.

Саме тому я закликаю всіх нас: навчимося любити у цей трагічний час. Давайте не будемо брати в полон ненависті. Давайте не використовувати мову ненависті, ані її слів. Як каже стародавня мудрість, той, хто ненавидить ворога, той вже подоланий ним. Ми переможемо силою любові, до рідної землі, до Бога, і до ближнього.

Завтра за закликом Святішого Отця весь світ буде постити і молитися за мир в Україні. Закликаю всіх синів і дочок нашої Церкви в Україні і всьому світі готуватися до завтрашнього дня і провести день у пості і молитві.

Щиро прошу: молимося не тільки за мир в Україні, а й за ворогів наших, за їх перетворення, за перетворення Росії, як і просила нас Богоматері Фатімська.

Але сьогодні я посилаю вам Боже благословення, яке є передачею сили благодаті Святого Духа, миру Христового для всіх нас. Нехай благословення Господнє буде з вами через Його благодать та любов до людства завжди, тепер і на віки віків. Амінь.

Слава Ісусу Христу!

Джерело: Свято-успенська Унівська Лавра

XI

«ЦЕ ЧАС, ЩОБ ЗБІЛЬШИТИ НАШУ ДОВІРУ ДО БОЖИХ МИЛОСЕРДНИХ РУК», – о. АНДРІЙ БОДНАРУК, СВЯЩЕННИК НА ПОЗНЯКАХ

01.03.2022 р.

▲ Отець Андрій Боднарук зі священниками Київської архієпархії, 27.02.2022 р.

Шостий день війни. Київ і Київська область – один із регіонів епіцентру воєнних атак на мирних мешканців. Як живе цими днями Київська архієпархія УГКЦ – у програмі «Добра розмова» з Тарасом Бабенчуком розповідає о. Андрій Боднарук, пресекретар архієпархії, священник УГКЦ на Позняках у Києві.

Отець Андрій каже: священники Київської архієпархії були, є і будуть там, де повинні бути, – зі своїми вірними. Йдеться і про духовну підтримку, яка є такою необхід-

ною людям зараз, і про гуманітарну допомогу. Наприклад, є села, де закінчилися продукти, є потреба в ліках тощо. «Найважливіше, що ми не залишаємо одні одних сам на сам з бідною, і це піднімає на душі кожну людину, кожного священника», – каже отець.

«Постійно згадую слова Блаженнішого Святослава, які він промовив, коли все це тільки почалося: немає такого поганого, що б не вишло на добро, – продовжує він. — Цим і живемо: Господь є над нами, ми в себе вдома. Дякуємо Богові за час, у якому живемо і який є таким непростим, навіть важким. Але те, що зараз відбувається на наших очах, є найкращою проповіддю. Це час, щоб збільшити нашу довіру до Божих милосердних рук, поглибити віру в Бога, який сам терпів за людські гріхи, щоб спасти людину. Тому ми повторюємо Його слова: «Господи, хай буде воля Твоя». І віримо, що так і буде. Господь є Богом Слова. Він це Слово об'явив, провадить нас і у тому Слові нас буде. Тому дуже важливо довіряти Йому, особливо зараз, у цей непростий час».

Отець Андрій розповідає про різні приклади прояву людяності і того найкращого, що є в людях. І ще – про приклади живого екуменізму, про те, як вірні різних Церков еднаються у спільній молитві за Україну, про співчастя у цій молитві.

Важке питання, яке цими днями особливо часто ставлять священнику: за що українцям і Україні такі випробування? Психологи радять це питання переформатовувати: не «за що», а «для чого», – і тоді бачимо можливості і сенси, а не безвихідь. Як на це питання відповідає священник?

«У своїй діяльності священника я часто чув і чую це запитання: за що людина так терпить?» Зараз питають: де є Бог, коли гинуть мирні люди? Ці питання дуже важкі, але можлива відповідь є. Важливо пам'ятати, що Бог не покидає людину у її терпіннях і через свого Сина, який також терпів на хресті, спасає людину, – людину, яка загубилася і шукала щастя в другорядних речах. І Господь у важкі часи показує, що є справді цінним. Це – любов. І ця війна також нам показує, скільки навколо нас і в нас самих є любові – до нашої Батьківщини, до ближнього, скільки навколо нас добрих і жертвних людей. У Києві зараз так і відбувається: люди мобілізуються, підтримують одне одного, діляться чим можуть. І це – добро, це – прояви Божої любові. Дуже важливим зараз є довіритися Божому милосердю і любові й озирнутися навколо. Тому що навколо – не лише війна, навколо – люди, які об'єднуються в цій Божій любові, у любові до України».

Данило Мовчан, «Я бачу твою кров, Господи»

Джерело: Департамент інформації УГКЦ

В УКРАЇНІ ВИРІШУЄТЬСЯ ДОЛЯ УСЬОГО СВІТУ

02.03.2022 р.

Найбільшою ілюзією сьогодні, на думку професора Ярослава Грицака, є переконання в неможливості повномасштабної війни в сучасному світі.

На європейському континенті не було великих воєн впродовж 77 років. За цей час сформувався Європейський Союз під лозунгом «Ніколи знову», і людству здавалося, що так триватиме вічно...

▲ «Виправлений» невідомим автором «для потреб війни» малюнок Джастона Пітерса

«Світовим рекордом, коли на континенті не було воєн, є період між наполеонівськими війнами та Першою світовою. Майже 100 років світ не знав військових нападів (локальні війни, звісно ж, були). Ми до цього рекорду не дотягнули 23 роки. У своїх ілюзіях часто думаємо, що війна – це щось виняткове, а нормою є мир. Насправді глобальна історія показує навпаки: війна є нормою, а мир – винятком», – зазначив Ярослав Грицак у лекції-бесіді «Війна і ми: ілюзії та реалії», що 1 березня відбулась на Гуманітарному факультеті УКУ. Подаємо її тезово.

- Історики давно передбачали порушення миру, що бачимо на прикладі Росії, яка ввела свої війська на територію України. Якою буде ця війна – на виснаження (хто довше вистоїть) чи на винищення (коли одна сторона хоче знищити іншу без жодних перемовин) – зараз важко передбачити.
- Поки виглядає, що теперішній хід боїв більш схожий до війни на виснаження: «Кожен день грає на користь української армії. Звичайно, у порівнянні з Росією Україна не має достатньо ресурсів для ведення бою, але вперше в історії українці мають підтримку Заходу. Цього не було під час Першої і Другої світової війни.

- Припускаю, що сценарій цієї війни може бути затяжним, і ми маємо до цього готуватися, перш за все, морально. Адже надалі багато речей будуть залежати від нашої стійкості.

Де криються помилки нашої ілюзії? Чому ми вважали, що війна більше неможлива?

- Наша пам'ять дуже зрадлива. Ми швидко забуваємо про найближчі минулі події, натомість частіше згадуємо козаків чи період В'єтнамської війни. Коли виростає кілька поколінь, які не мають прямого досвіду війни, то завше є загроза, що виросте нове покоління, яке буде переконане, що війна – це щось дуже легке і красиве (особливо, якщо вони дивляться голлівудські фільми), а раз так, то це можна повторити.
- Нам здається, що коли у світі панує загальне благо, то війна неможлива. Ця помилка найкраще розкривається на прикладі 1913 року, коли світ мав найкращі показники у розвитку технологій та економіки. Після війни Заходу вдалося відновити їх аж у 1953-му – через 40 років. Люди часто переконані, що війна ведеться за матеріальні блага, ресурси, території. Інакше навіщо воювати, коли все добре? Однак правда в тому, що люди готові воювати за будь-що, а не лише матеріальні блага. Є загальна тенденція: що вищий розвиток цивілізації, то краще забезпечені потреби населення у їжі, одязі, теплі та інших речах, які сприяють існуванню і творенню, – але війни не зникають. Адже навіть тоді в них перше місце відіграють не матеріальні чинники, а ідейні чи ідеологічні. Інакше кажучи, це закон Мерфі: якщо вам здається, що все йде до кращого, – отже ви чогось недобачаєте.
- Війни не ведуть до деградації людського суспільства. Війни є найбільшим рушієм змін. Як би це неприємно звучало, але людська історія розвивається через війни і революції. Так Першу світову війну називали вакцинованим апокаліпсисом – бо тоді вперше масово застосовували вакцину, яка дозволяла багатьом пораненим солдатам вижити. Так само поява інтернету пов'язана з проектом «Arpanet», який був створений американським міністерством оборони. Тому чимало технічних змін пов'язані з війною. Існує таке правило: перш ніж станеться якась технічна зміна у мирному житті, вона має статися у військовій промисловості.
- Україна народилася в час війни і революцій. Інакше вона б не повстала як держава настільки швидко. Отже, війна стає величезним прискорювачем, а кризові часи – рушіями позитивних змін.

Три критерії, які посилюють віру у перемогу української армії

1. Якщо подивитися світлини чи відео російських військових, які поранені чи здалися в полон, то це хлопці 18–21 років, що не мають військового досвіду в керуванні сертифікованими військовими технологіями чи веденні складних військових операцій. Вони є контрактниками, а отже не мають добрих навиків володіння високими військовими технологіями. Це можливо лише при існуванні фахової армії з великим досвідом боротьби. Цей фактор пояснює, чому російська армія веде себе так розгублено.
2. У командуванні російської армії більшість становлять ідеологічні офіцери, а не ті, хто мають кращі військові здібності. Ця перешкода послаблює характер їхньої армії. Крім того, серед них відсутня ланка молодших офіцерів, які переважно беруться з колишніх випускників (те,

що колись називалося «офіцери запасу»). А це свідчить про те, що при своїй технічній і кількісній перевазі російська армія є недієздатною. Вони мають великий потенціал, але малі можливості. Тому є всі підстави вважати, що такій армії можна протистояти.

3. Українська армія воює за іншими принципами, ніж російська. Армія агресора чекає команди зверху по вертикалі, а тому має величезні проблеми у виконанні своїх воєнних операцій. Наша армія – це армія горизонтальних зв'язків. Тут не потрібно приймати рішення зверху. Верх є тільки для того, щоб координувати рішення – і це найбільш ефективний спосіб існування та перемоги будь-якої армії чи складної системи в умовах хаосу.
- Росія не знає, якою є Україна. Рівень експертності середовища путіна щодо України є близький до нуля. Зараз у кремлі схожі обставини, як в радянському союзі. У той час розвідка працювала прекрасно, але їхні результати, які доносилися політбюро, не мали вагомого значення. Адже політбюро приймало рішення не на основі розвідки, а на тому, як вони бачили загальну картину, яка була ідеологічною. Натомість ілюзія путіна є дуже проста – в її основі лежить мова. Він вважає, що якщо половина України розмовляє російською мовою, то вони є росіянами і готові зустріти російську армію з квітами. Отже, путін бачить ідеологічну картину, в чому вони прорахувалися.
  - Нам вже не треба пояснювати хто ми такі, бо весь світ побачив, хто такі українці. Надалі треба пояснювати для чого Україна? Важливо весь час говорити, що ця війна України не є тільки нашою долею. Ніколи світ і Україна не були так тісно зв'язані. Всі повинні розуміти, що не можна Україну залишати осторонь, бо ми є однією з центральних територій, де вирішується доля світу. Я часто кажу, що Україна є Палестиною Європи XXI століття, де весь час відбуваються місцеві речі, які потім впливають на світ. Поява християнства і сам характер ізраїльсько-арабського конфлікту на території Палестини має глобальні наслідки. Без цього конфлікту не було б терористичного акту 11 вересня 2001 року. Отже, те, що робиться в Україні і навколо неї вирішує долю всього світу.

- «Найбільшою відразою у цій війні є смерть дітей. Неможливо виправдати смерть дорослих, а тим більше страждання і вбивство невинних дітей. Те, що я кажу, – що війна є нормою і рушієм вперед – не означає, що я її пропагандую. Навпаки: факт, що в історії світу війна є нормою, змушує нас краще розуміти вартість і крихітність миру. І щоб його відновити, нам треба вистояти.
- Коли Україна виграє – це означатиме, що є всі шанси для постання нового світу, без «руського міра». Адже кожна війна радикально змінює ситуацію і створює унікальні можливості.

Публікацію підготувала Діана Мотрук, «Збруч»

ПАПА ФРАНЦИСК: «МИ ПОРУЧ З НАРОДОМ, ЯКИЙ СТРАЖДАЄ ВІД БОМБАРДУВАНЬ»

02.03.2022 р.

Під час середової зустрічі з паломниками Папа Франциск нагадав про день молитви і посту за мир в Україні, скерував думку до тих, які страждають внаслідок війни та подякував тим, хто надає гуманітарну допомогу.

«Носімо в серці цей народ». Присутність поруч з ним близького співробітника, що походить з України, стала для Папи Франциска нагодою для того, щоби висловити близькість українському народові, що змушений ховатися у сховищах від бомбардувань.

Наприкінці вітання, зверненого до паломників з Польщі, Святіший Отець звернув увагу на те, що спікер – священник-францисканець **о. Марко Гонгало**, який перекладав його слова, є українцем. «Його батьки в ці хвилини перебувають у підземних сховищах, щоби захиститися від бомб, у місцевості поблизу Києва. Він же і далі старається виконувати свої обов'язки тут, працюючи для нас. Підтримуючи його, супроводжуємо весь народ, який страждає від бомбардувань, його батьків та численних похилих віком, які шукають захисту в підвалах. Носімо в серці цей народ», – сказав Папа, та звертаючись до о. Марка, додав: «Дякую Тобі за те, що ти й далі працюєш».

Вітаючи ж поляків, Святіший Отець сказав: «Ви перші підтримали Україну, відкривши свої кордони, свої серця та двері своїх домівок українцям, які втікають від війни. Ви великодушно жертвуєте їм все необхідне для гідного життя, незважаючи на драматичну ситуацію. Від щирого серця дякую вас і вас благословляю», – сказав він.

У вітаннях, скерованих до представників різних мовних груп Святіший Отець нагадував про те, що цей день є Днем молитви та посту за мир в Україні. Зокрема, звертаючись до франкомовних паломників, Папа сказав: «Сьогодні входимо у Великий Піст. Наші молитви та піст будуть благанням про мир в Україні, пам'ятаючи про те, що мир у світі завжди починається з нашого особистого навернення в слідуванні за Христом».

Джерело: Новини Ватикану

Краматорськ, 07.03.2022 р. Світлина: Анатолій Степанов, AFP

СОФІЯ КИЇВСЬКА, ХРЕСТ

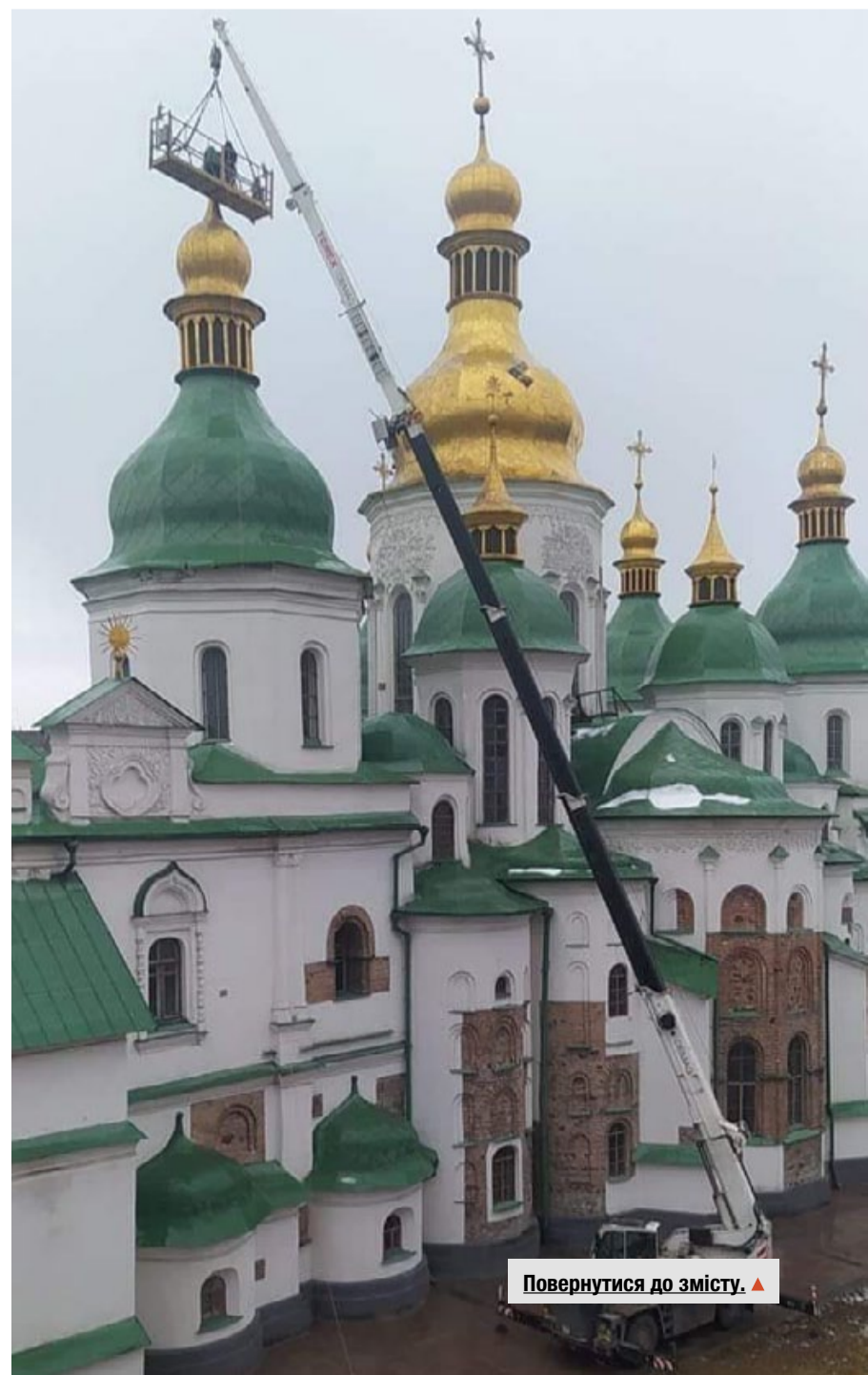
02.03.2022 р.

Під час Другої світової війни з Софійської дзвіниці впав хрест. За місяць до сьогоднішньої війни з Софійського собору впав хрест. Сьогодні хрест повернули на місце.

Ганна Городецька, з ФБ; світлини архівні та Вадима Кириленка

КП-30 Н-1 №103

МИ ВСІ – УКРАЇНЦІ

04.03.2022 р.

ЦЕ – ВІЙНА.

Кожен, хто знає історію Польщі, повинен згадати вересень 1939 року, коли нацистська армія вдерлася до нашої країни, щоб «захищати переслідуваних німців». Через два тижні Гітлерові допомогла советська армія, котра напала, щоб «захищати переслідуваних українців і білорусів».

Сьогодні путінська армія хоче «захистити» мирних громадян України від «українських фашистів і націоналістів», які нібито ведуть «політику геноциду» на території Донбасу.

Справді! Бандитський напад Путіна просто-таки повторює моделі Гітлера та Сталіна, а сам володар Кремля із розмахом, безпардонно використовує риторику найбільших тоталітарних бандитів ХХ століття.

Це – кінець світу у якому ми жили від 1989 року. Поки що ми не можемо навіть уявити, якими будуть наслідки. Чи це початок світової війни?

Українці – це найнещасніший, мабуть, народ у Європі. Попри багаторічну, вперту, героїчну боротьбу їм не вдавалося створити й захистити власну державу. Вони були жертвами русифікації та денаціоналізації, дискримінації та репресій, їх кидали у в'язниці й піддавали тортурам. Вони стали жертвами сталінського терору 1930-х років і Голодомору, вони гинули від рук нацистських окупантів, а відтак і сталінських катів. А кожне їхнє покоління далі твердило – «ще не вмерла Україна».

Сьогодні ці слова звучать у відповідь на мерзенні, підлі і брехливі заяви Путіна. Цей підполковник КГБ сприймає світ як свою приватну тюрму, де кожен є його власністю, де будь-кого можна посадити чи вбити.

Анну Політковську вбили за те, що вона написала правду про злочини в Чечні. Бориса Немцова вбили за те, що він був популярним політиком російської демократії. Посадили також Михаїла Ходорковського – за те, що він наважився публічно критикувати корупцію в путінському режимі. Алексей Навальний сидить сьогодні за те, що говорить голосом тієї Росії, яка не хоче носити форму путінського лакея.

Світ повинен про це знати, якщо має відвагу бути мужнім і якщо не хоче дозволити, аби сьогодні перемогла отрута згоди з цією злочинною політикою. Сьогодні мовчання стає ознакою боязкого сприйняття, ознакою капітуляції перед цією злодійською силою.

Кожен мусить згадати наслідки згоди демократичного світу на вимоги тоталітарних режимів у Мюнхені 1938 року чи в Ялті 1945 року. Це були ознаки поступки насильству. Чемберлен і Даладьє в Мюнхені вірили, що будують мир для покоління, – а відкрили Гітлерові шлях до завоювань. Рузвельт вважав, що переконає Сталіна раціональними аргументами, а подарував йому половину Європи.

Не йдімо цим шляхом.

Сьогодні треба чітко і голосно сказати: ми всі – українці. У Варшаві чи Парижі, у Берліні чи Празі, у Лондоні чи Будапешті треба голосно висловити одне: українці зараз воюють не лише за себе, а й за «за нашу і вашу свободу».--

Адам Міхнік. Переклад з польської: Ігор Ісаєв.

Джерело: інтернетсторінка владки Бориса Гудзяка у ФБ

Початок березня 2022 року, діти з України моляться про мир

СВЯЩЕННИК З ХЕРСОНА РОЗПОВІВ ПРО СИТУАЦІЮ В МІСТІ ТА ДУШПАСТИРСТВО В УМОВАХ ВІЙНИ

04.03.2022 р.

Отець Ігнатій Москалюк, ЧСВВ, з Херсона розповів, яким сьогодні є життя міста і які там можливості душпастирського служіння УГКЦ.

За словами священника, на сьогодні душпастирство у Херсоні є обмежене, оскільки впродовж останніх двох днів людям було цілковито заборонено покидати свої домівки.

«Сьогодні, 4 березня, перший день, коли можна було вийти на вулицю. До нас на молитву прийшло чотири людини. На молитву приходять люди до монастирської каплиці в проміжку між звучанням сирен, у спокійний час.

Ми в Херсоні цілковито відрізані від зв'язку, немає українського телебачення, транслюється лише російська пропаганда на російських каналах. Відключено також мобільні оператори «Київстар» і «Водафон», не підключається навіть радіо. Інформаційно ми повністю ізольовані», – розповів священник.

За тиждень, каже він, люди вже звикли до гудків сирени і дуже сильно не здригаються, хоча, звичайно, тривога охоплює. «Проте найбільш тривожно є те, що ми цілковито відрізані від новин і не знаємо, що відбувається в Україні. Ми не знаємо, якою є ситуація», – підкреслює він.

Отець Ігнатій також розповів, що два дні тому, 2 березня, біля монастиря були гучні обстріли. Кілька снарядів впало зовсім близько – на відстані 200 метрів від монастирського будинку. В результаті обстрілів у мікрорайоні, де розташований монастир, було пошкоджено два будинки і школу.

«Що стосується духовного життя, то ми в цей тривожний час зберігаємо церковне правило, молимося вервицю. Я практикую також адорацію Найсвятіших Тайн впродовж години», – додає чернець-василіанин.

Першого березня російські війська розпочали штурм Херсона. Намагаючись захопити місто, окупанти обстрілювали житлові масиви.

Департамент інформації УГКЦ

Російські окупанти зайшли до Херсона, 03.03.2022 р.

Архієпископ Ігор Ісіченко: «ЙДЕ ВІЙНА МІЖ СВІТАМИ ЛЮБОВИ Й НЕНАВИСТИ»

04.03.2022 р.

ПРО ДУХОВНИЙ ВИМІР РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Я ріс у 1960-і роки, коли довкола вже не залишалося повоєнних руїн. Але в хлоп'ячих іграх світ усе одно поділявся навпіл: на «наших» і «німців». Я з острахом позирав на отвір у дверях дідусевої хати, залишений німецькою кулею, і здригався, уявляючи, в якому жорсткому часі виростили батьки (на травень 1945 року їм було по 17). Часі, який забрав у матері її батька й старшу сестру. А винним у наших втратах, у пролитій крові здавався цілком конкретний народ – «німці». «Німці» означало «вороги».

Кров, пролита на війні, не забувається. Тим-то навіть спогад про неї так легко перетворити на пропагандистський прийом: «Не забудем, не прастім». Або навіть: «Папа, убей немца». Як це сталося в Радянському Союзі та в путінській Росії.

І ось знов щодня ллється українська кров. Що далі, то більше. Ще пару тижнів тому переважна більшість харків'ян зберігала цілком толерантне ставлення до північних сусідів. Ну, може, часом іронічне, або й співчутливе. Бо для нашого народу, звиклого шанувати свободу, запобігливе ставлення росіян до влади ніколи не було зрозумілим. Але коли цей дивний сусід вривається до твоєї хати, по-дикунському безтямно руйнує надбане роками, садистськи розстрілює мирних жителів – шок обертається ненавистю.

Жоден найпідступніший провокатор не зробив би більшого для розпалювання в українцях ворожості до Росії, ніж злочинні стратеги вторгнення на нашу землю. Кожна краплина крові падає зерном ненависти в обпалену ракетами душу. Ненависти до ворога, до вбивці. Боюся визнати – вбивці, що відтепер називатиметься в дитячих іграх «росіянином».

Під час війни важко говорити про любов. Але саме вона – єдина сила, здатна привести нас до перемоги в боротьбу за рідну землю і протистояти руйнівній силі ненависти. Це любов до України, до свого міста, родини, своєї домівки, вулиці, на який виріс. Любов один до одного – соратників у спільній боротьбі. Любов до Бога, батьківську підтримку якого українці вже так виразно відчували на собі за ці дні. А ціна фарисейських гасел окупантів уже розкрилася загиблими в Харкові минулої неділі церковнослужителями Озерянського храму Московського патріархату й постраждалими від обстрілів Успенським собором і Мироносицькою церквою. Теж, до речі, Московського патріархату.

Йде війна між світами любови й ненависти. В ній відкривається перспектива есхатологічної боротьби «не проти тіла й крові, а проти начал, проти властей, проти правителів цього світу темряви, проти духів злоби в піднебесних просторах» (Ефесян 6:12). Неймовірно важливо знайти правильне місце в цій боротьбі. А цінності, які ми в ній боронимо, запевняють нас у неодмінній перемозі. Бо з Богом любови ми завжди перемагаємо.

Архієпископ Ігор Ісіченко, Харків, 04.03.2022 р.
Джерело: «Український тиждень»

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ! ДОРОГІ БРАТИ І СЕСТРИ! ВІТАЮ ВАС СЬОГОДНІ ІЗ НАШОГО СВЯТОГО ЗОЛОТОВЕРХОГО КИЄВА

04.03.2022 р.

Сьогодні, 04 березня, ми переживаємо 9-й день цієї страшної війни. Ми бачили буквально вчора жахіття бомбардувань наших міст: Сум, Харкова, особливо тяжкою була ситуація у Чернігові, де під бомбами загинуло одразу щонайменше 33 людини.

Сьогодні про Україну можна сказати: ріки крові і море сліз. Але особливо над ранком всі ми стрепенулися, довідавшись, що палає Запорізька атомна електростанція. Я сьогодні хочу звернутися до усіх тих, які дбають про довкілля, екологічну свідомість людства. Треба зробити все, щоб зупинити цю війну! Бо не тільки людська гуманітарна катастрофа розгортається на наших очах, але можна завдати такого непоправного удару по Божому створінню, якого десятиліттями, століттями не можна буде поправити. Україна пережила Чорнобиль, а тепер стоїть на порозі нової атомної небезпеки, яка в десятки разів може бути гіршою.

З болем у серці бачу як мільйони людей покидають Україну як біженці. Сьогодні зранку я отримав новину про те, що уже майже мільйон біженців за тих 9 днів покинули Україну. До вас, дорогі, сини і доньки нашого народу, я кажу: «Чекаємо вас додому». Чекаємо вас назад, коли над Україною буде мирне небо, а ваша Мати Церква буде супроводжувати допомагати там, де вас занесе це лихоліття війни.

Але Україна стоїть, бореться. Сьогодні хочу ще раз подякувати і поблагословити українське військо: дівчат і воїнів, які захищають мир в Україні, завдяки яким сьогодні, на 9-й день війни ми ще живі і завдяки яким Україна перемагає, стоїть, бореться.

Україна також молиться. Стоїть у молитві. Тут у Києві ми відчуваємо, що покровителем нашого міста є Архистратиг Михаїл, який кличе: «Хто як Бог». Скинув у безодню Люцифера – того, хто повстав проти Божої істини, проти провідника диявольського війська. Ми сьогодні відчуваємо, що Архистратиг Михаїл з усім небесним воїнством сьогодні бореться за Україну.

Так багато людей з різних частин України зверталися до мене зі свідченнями: ось ми бачили світлих ангелів над Україною. Ми сьогодні молимося: «Архистратиже Михаїле, і все небесне військо, всі небесні сили безплотні – воюйте за Україну, скиньте того диявола, який напастує нас, вбиває, несе розруху і смерть».

Хочу сердечно подякувати усім вірним нашої Церкви на поселеннях, в Канаді, у Північній Америці, Західній Європі, які приймають біженців, роблять все, щоб допомогти біженцям діяльною християнською любов'ю.

Господи, нехай сила нашої молитви, підсилена Твоєю благодаттю стане щитом віри для нашої Батьківщини.

Патріарх Святослав, Глава УГКЦ. Текст на основі [відеозапису](#)

На ЗАЕС розпочалася пожежа. Світлина – зняток з відео ЗАЕС (YouTube)

Я ЦИХ ЛЮДЕЙ УЖЕ ДЕСЬ БАЧИВ...

Я дивлюся на всі ці відео з різних куточків України – і в мене відчуття дежавю. Ніби я цих людей уже десь бачив, впізнаю їхні риси обличчя, профілі, характерні погляди. Господи, таке відчуття, ніби прокинулося щось древнє й говорить через нас.

Подивіться на цих людей! Це ж ожили наші найглибші архетипи – княжої дружини, козацького війська, захисників УНР, воїнів УПА. Які прекрасні, сильні, відкриті обличчя! Такі справжні українці, наче вийшли зі сторінок хрестоматій, безстрашні та ще й насмішкуваті.

Подивіться на нашу армію, невже ви не впізнаєте тих козаків, що пишуть листа турецькому султану? В ефірі мат-перемат, прокльони й жарти, це військо вільних людей, що воюють з власної волі! Військо запорозьке, яке саме собі вибирає отамана і має гідність; це не якесь там гарматне м'ясо командирів, а злі і рішучі люди, особистості, козарлюги!

Та й не лише військо – гляньте на наших цивільних: сміються смерті в лице, голіруч зупиняють ворожі танки! Ви бачили відео, як сільською вулицею йдуть мужики й, галайкаючи, проганяють російську військову техніку? Без зброї! У мішкуватому одязі, втомлені, змучені,

але йдуть ватагою і перед ними відступає ворог.

Це ж ці наші розчаровані владою люди, вічно з бомжацькими зарплатами й пенсіями, без особливих перспектив і трьох вищих освіт, але як вони розкрилися, коли заїда ступив на їхню землю!

Це ж розсварені Кайдаші, які в момент істини змогли помиритися і гуртом б'ють чорта. Оці баби Параски й Палажки, які йдуть до автоматників і не можуть зупинитися, бо в них рот не закривається від лайки й прокльонів. Вони не те що не бояться, вони самі лякають!

Ми переживаємо мить просвітлення, бачимо свою країну й народ, мов через рентген. Бачимо справжню сутність, те, що й робить нас українцями. Навіть тих, хто ніколи особливо себе патріотом не вважав. Вона, ця древня сила, просто виходить, просвічується через нас сьогодні. Бо це мить абсолютного єднання, коли і малий і великий об'єднуються перед навалою хана Батия.

Такого єднання не було під час Майданів, бо тоді ми були розділені політично, а ще частина взагалі байдужо спостерігала. Нині байдужих нема, піднялися навіть ті, що вічно плювали собі під ноги й махали зневажливо рукою: мовляв, і так нічого не зміниться.

Ворог ступив на нашу землю й розбудив не просто людей, а розбудив силу, що робить нас нами. Силу нашої землі і всіх поколінь пращурів, які в ній лежать.

Мить істини.

Андрій Любка, з ФБ

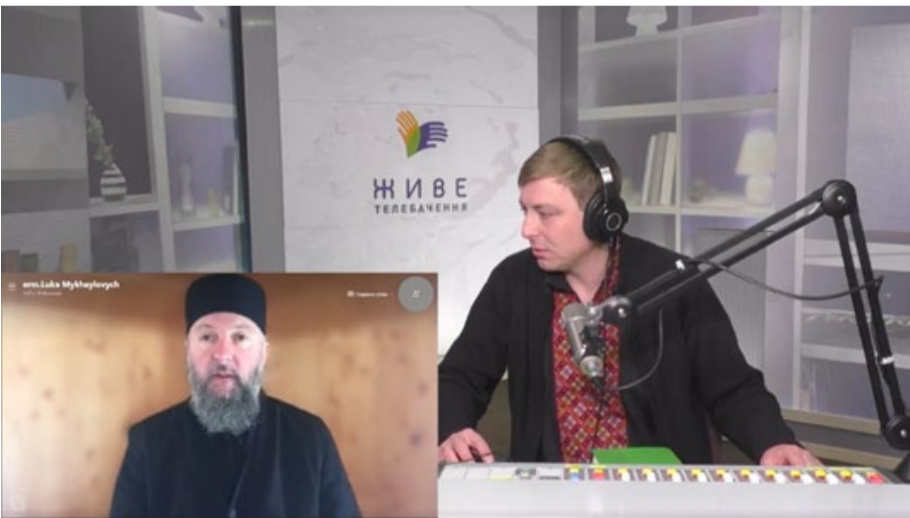

▲ 41-річний Олександр прощається зі своєю 5-річною донькою Анною в поїзді до Львова на вокзалі в Києві, 03.04.2022 р. Світлина: Еміліо Моренатті, AP

«СИЛА МОЛИТВИ МОЖЕ ЗУПИНИТИ ВОРОГА», – ІЄРОМОНАХ-СТУДИТ ЛУКА МИХАЙЛОВИЧ

05.03.2022 р.

Сьогодні, у час війни і боротьби України за свою свободу, є ще один фронт, де ми можемо підтримати наших захисників, – фронт духовний. Молитва – потужна невидима зброя, яка може зупинити ворога, охоронити наших воїнів, заступитися за всіх, хто зараз у небезпеці. Про це у «Добрій розмові» з Тарасом Бабенчуком говорить ієромонах-студит Лука Михайлович.

Ієромонах Лука Михайлович – один із тих, хто стоїть у ці дні на молитовній сторожі, веде безперервну молитву за українських воїнів і перемогу України та надихає на це. Молитовний фронт сьогодні – духовна складова українського опору ворогові, яка дає відчуття і розуміння, що Бог – з нами, з Україною.

«Я – звичайна людина, і відчуваю те ж, що і всі сьогодні в Україні. Але відчуваю також, що Україна сьогодні стає місцем, де Бог являє свою велику силу, місцем Богоявлення – не в майбутньому, а тут і зараз. Цими днями, коли Україна стікає кров'ю і стає фронтом воєнних дій, я бачу й інший фронт, який обіймає весь світ».

Отець Лука каже про молитву і молитовне стояння за Україну в усьому світі, на всіх континентах. Він розповідає: «Є священник, який з храму майже не виходить у час молитовного стояння на 12 тисяч Ісусових молитов. І закликає до спільної молитви, яка має велику силу».

Як краще молитися і що робити, коли молитися важко, коли не виходить молитися у звичний спосіб?

Ієромонах Лука каже: «Для молитви всі способи добрі, будь-яка молитва є сильною, якщо вона є щирою, іде від серця. До слова, у важкий час спільно молитися легше, а безнастанна, безперервна молитва вірян – дуже сильна. Це духовна акумуляція, накопичення цієї сили, як збирання води в посудині. Сильною є молитва нічна – у час, коли діють темні сили, і так звана молитва заборони, у якій в ім'я Ісуса Христа на допомогу прикликають архистратига Михаїла, щоб зупинити сили зла Божою любов'ю.

Архистратиг Михаїл – воєначальник Божого воїнства. Архангели – частина об'явлення Божого, їх імена і сутності означають Божу перемогу і опіку. Це не придумані персонажі супергероїв, вони – частина нашої віри, небесне воїнство, яке воювало протягом усієї історії».

Ієромонах Лука пригадує історичні події, описані в Біблії, наприклад облогу Єрусалима 185-тисячним асирійським військом у 722 році до Різдва Христового, війну, у якій встояв маленький Єрусалим, а могутнє військо розсіялося.

«Пам'ятаймо: там, де відступають людські аргументи і сила, втручається Бог. Він має велику силу. Він всемогутній. І коли людина всім серцем своїм поєднана з цим джерелом життя, відбуваються чуда, яких ніхто не може пояснити. Стіймо твердо у вірі і будьмо певні, що ми можемо стати Давидом, який поборов Голіафа.

Хоч би де ми були – у храмах, у монастирях, вдома, на роботі – тримаймо це безперестанне молитовне стояння. Наші воїни б'ються, як леви, їхні геройські вчинки – це щось неймовірне. Хто дає їм цю силу духу? Господь Бог і ангели святі, які є при них... Відбуваються дивовижні речі і свідчення Божої опіки, які лякають наших ворогів», – каже він.

Нинішні події в Україні мають глибокий духовний сенс для всього світу: «Український народ здійснює паломництво до свободи, Отцем якої є Бог. Сатана – невільний, він може лише поневолити, хоч би що обіцяв. Так, інколи нас накриває внутрішня важкість і втома, але не піддаваймося: з нами правда, і ми не те що перемаємо – ми вже перемогли. Нам потрібно тільки витримати цей двобій, цей фінальний поєдинок. **Я переконаний: це воює не Росія з Україною, це Сатана воює з Богом.** І ми – учасники цього небесного дійства, Бог нам допомагає. Ми стаємо свідками великого діяння Божого не тільки історії України, а й світу. І ми обов'язково вистоїмо».

Департамент інформації УГКЦ

ЗВЕРНЕННЯ ГЛАВИ УГКЦ СВЯТОСЛАВА

06.03.2022 р.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Дорогі у Христі брати і сестри, сьогодні 06 березня, неділя. Україна переживає 11-ий день цієї жахливої війни. Але цим коротким словом дозвольте вас поблагословити благословенням святих київських гір.

У цей день я хочу, щоб ми усі разом споглянули на многотраждальну українську землю. Хочу вам передати біль нашої Київської архієпархії, яка вчора була глибоко зрана на бомбардуванням та обстрілом мирних міст, мирних жителів... Обруча, Коростеня на Житомирщині, Білої Церкви. Україна сьогодні стає полем битви, де передусім ведеться

війна проти мирного населення.

Великим нашим болем є те, що навіть з передмість Києва: Ірпеня, Бучі, Ворзеля, неможливо вивезти мирне населення. Ми буквально вчора бачили розстріли жінок і дітей, які намагалися вийти з цього котла оточення.

Вчора, не зважаючи на різні зусилля, так і не були надані зелені коридори, гуманітарні коридори, щоб можна було врятувати цивільне населення Маріуполя, який фактично попав в тотальне оточення, з населення майже 400 тисяч людей.

Ми сьогодні особливо мусимо пам'ятати в молитві про наш Харків, наш Чернігів, наші Суми, які потерпають і надалі від жорстоких бомбардувань саме мирного населення.

Київська архієпархія спливає кров'ю. Як єпископ цієї архієпархії я не можу не оплакувати своїх дітей. Але теж учора я мав нагоду відвідувати блокпости докола Києва. І хочу подякувати нашим воїнам, дівчатам, хлопцям, які насправді своїми грудьми затуляють це мирне населення. Професійно і з усією відповідальністю виконують свій непростий обов'язок захисту батьківщини.

В Україні воюють проти мирного населення. Я хочу звернутися до цілого світу, – зробимо усе, щоб не страждали найслабші, найбільш незахищені громадяни України. Я звертаюся до різних міжнародних інституцій: «Поможіть припинити, зупинити цю гуманітарну катастрофу, яка розвивається на наших очах».

Сьогодні більшість дітей нашої Церкви, які живуть за юліанським календарем, будуть входити в час Великого посту. Сьогодні для нас є Сиропусна неділя, яка ще є званою як неділя Всещення.

Якось важко говорити про прощення під час війни. Важко говорити про прощення, коли ти дивишся у вічі ворога, який немає жодних моральних якихось рамок і вбиває мирне населення.

Але прощення є секретом перемоги! Найперше Бог нас прощає і таким чином своїм прощенням нищить гріх і смерть вічну. Те прощення є секретом перемоги людини над власним гріхом.

В цей день попросімо прощення в Господа Бога за всі наші гріхи, за гріхи нашого народу. Переможімо нашого ворога, – диявола у нашому серці, – отриманим прощенням від Господа Бога і дарованим прощенням нашим ближнім.

Молімось за наших ворогів, які прийшли на нашу землю вбивати, щоб Господь Бог зупинив їхню вбивчу руку.

Боже благослови Україну. Боже рятуй своїх дітей. Боже прости наші гріхи. Боже даруй Україні перемогу.

Благословення Господнє на вас з Його благодаттю і чоловіколюб'ям завжди нині і повсякчас і навіки вічні. Амінь.

Слава Ісусу Христу!

Патріарх Святослав, Глава УГКЦ

«ГОСПОДЬ ВРЯТУЄ НАС НА СВІТАНКУ» СЛОВО НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ ПРОТОІГУМЕНА о. АНДРІЯ РАКА ЗНІ

06.03.2022 року

Слава Ісусу Христу! Дорогі друзі, дорогі брати й сестри! Ось ми на порозі Великого посту. У нашій візантійській традиції ми наближаємося до цих днів, які ми означаємо у Церкві – Великий піст.

Для нашої країни цей піст ось уже 10 днів тому, у такий виразний і дуже непростий спосіб. Ми цілим народом несемо цю ношу, несемо цей хрест війни і тепер, як християни долучаємося духовно до цієї дороги.

Перед нами шлях, який пройшов Ісус. Цими днями ніби в якийсь такий містичний спосіб, керований Божим провидінням усі ми духовно і фізично несемо хрест Христовий.

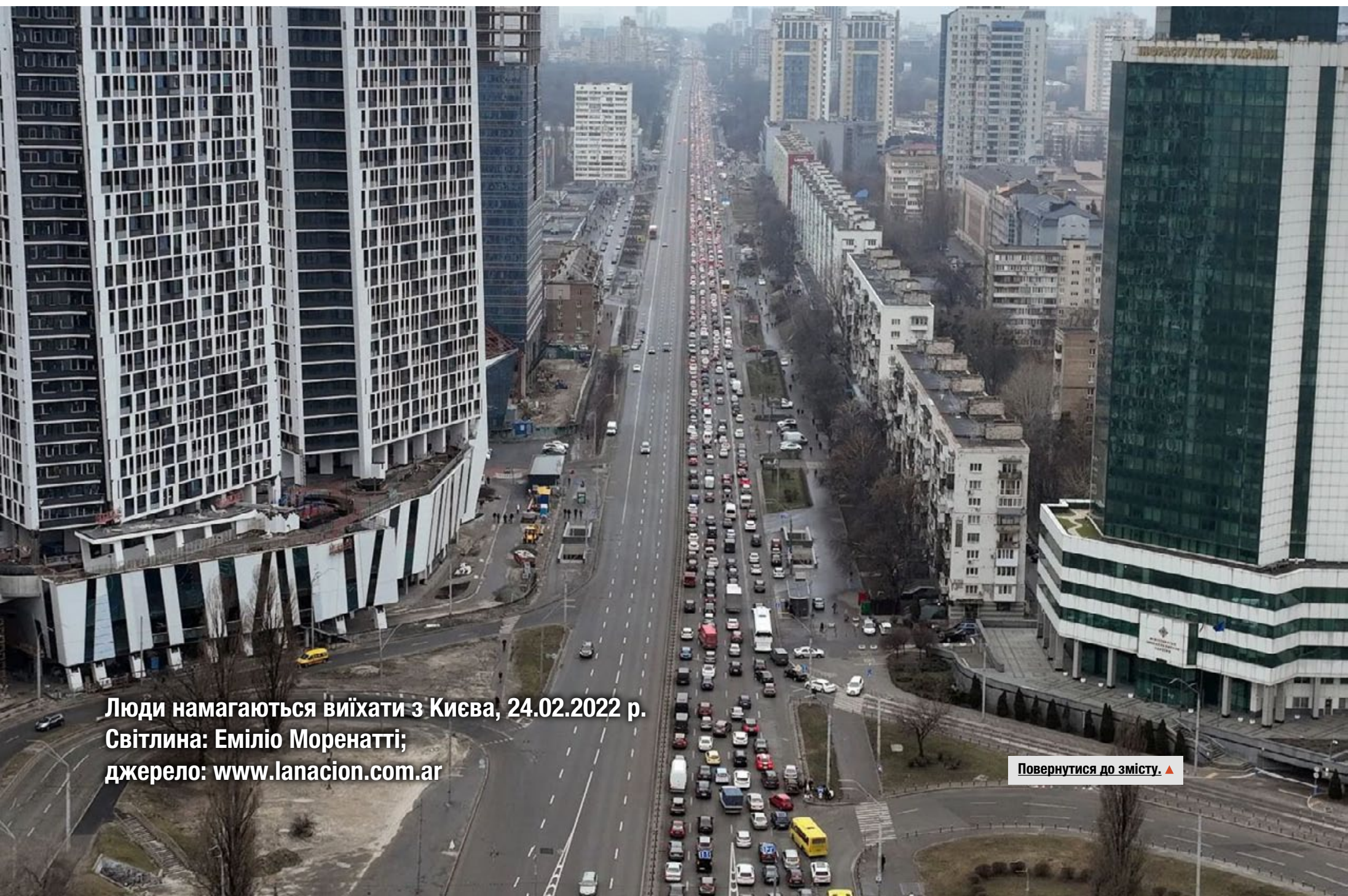
Ми знаємо, що дорогу Великого посту завершує не Розп'яття, його завершує Воскресіння. Воскресіння підкреслює цей шлях. Господь є з тими, хто терпить, хто страждає.

Бажаю вам, дорогі друзі, дорогі брати і сестри у цьому часі тривати на цьому шляху, і ти разом з Христом, іти разом з ним дорогою, якою Він нас усіх веде. Господь допоможе, Господь врятує нас на світанку, на світанку Воскресіння.

Єднаємось з усіма вами в молитві, у служінні кому яке під силу, щоби у цій ситуації долучатися до підтримки своїх ближніх, до тих, хто страждає, так, як би це робив Ісус.

Нехай Господь нас провадить, благословить і дає нам силу перейти стежку, яку він нам приготував. Разом з ним ми здолаємо зло, разом з ним ми перейдемо дорогою до воскресіння. Слава Ісусу Христу!

Джерело: [відеозапис](#) у Ютуб

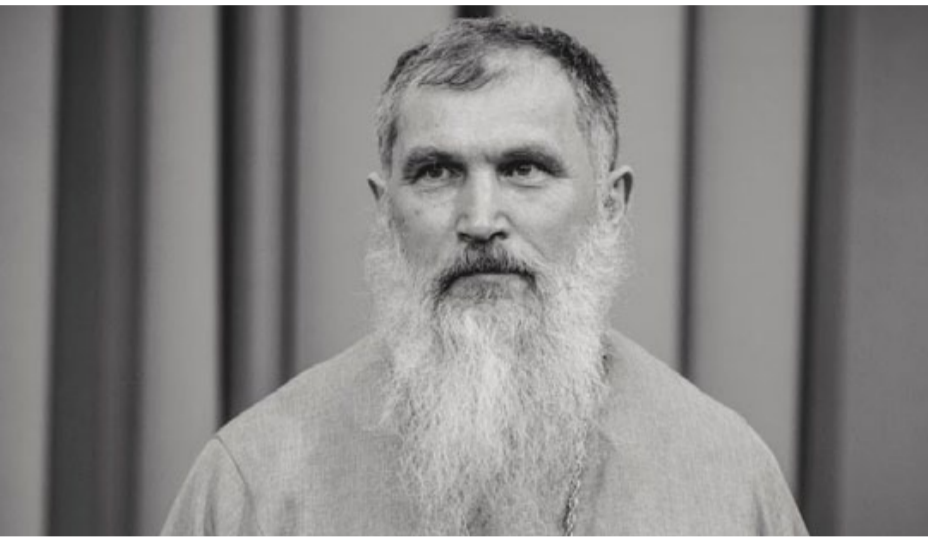
Люди намагаються виїхати з Києва, 24.02.2022 р.
Світлина: Еміліо Моренатті;
джерело: www.lanacion.com.ar

[Повернутися до змісту.](#) ▲

НЕМА СПРАВ БІЛЬШИХ ЧИ МЕНШИХ В ЧАСІ ВОЄННИХ ДІЙ

07.03.2022 р.

Великою помилкою було б думати для нас, що Господь потребує якихось особливих діл, тепер в часі війни. Зовсім ні. Господь хоче, щоб ми жили згідно з Євангелієм і згідно зі Заповіддями Господніми і робили те, що можемо.

Що більше ми задумуємося над таким нашим життям, що би робити, щоб спастися, то більше плутаються наші думки, ми заходимо в глухий кут. Найкраще прийняти з покорю і подякою те, що нам посилає

Господь через обставини, віддати себе у руки Божі та молитися, щоб Господь влаштував для нас все так, як Він бачить для нас найкраще. Щоб ми завжди, виконуючи наші обов'язки, розуміли, що кожную дрібницю я мав би робити, як для самого Бога.

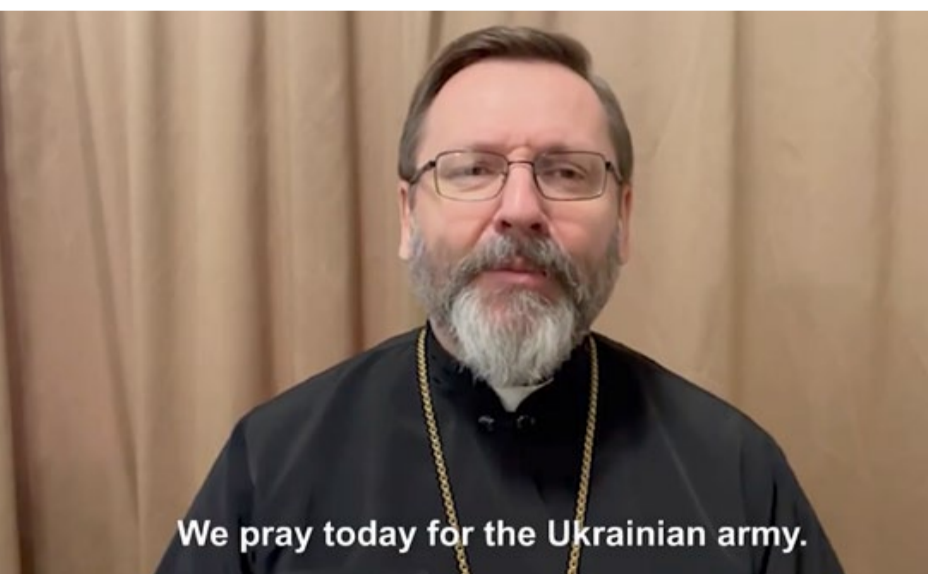
Нема справ більших чи менших, саме тепер, в часі воєнних дій, усі справи і обов'язки є важливі для Господа. Ширина і висота наших справ не вимірюється по тому, яку особливу місію, обов'язок, нам доручено, але нашим внутрішнім настроєм і підходом до того, що нам є доручено, сприймаючи кожную справу, як богоугодну. Маємо бути переконанні, що саме це, що ми робимо, саме цього потребує від нас Господь.

**Владика Венедикт Алексійчук, з ФБ;
заголовок від редакції «ХГ»; світлина: <https://synod.ugcc.ua>**

XI

ЗВЕРНЕННЯ БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА

07.03.2022 р.

Слава Ісусу Христу! Дорогі брати і сестри, вітання вам із київських святих гір, з нашого Патріаршого собору Воскресіння Христового. Сьогодні ми маємо вже дванадцятий день війни. Сьогодні, 07 березня 2022 року.

Я сьогодні хочу найперше подякувати Святішому Отцеві Папі Францискові за те, що вчора під час молитви Ангел Господній ще раз гостро і однозначно засудив війну проти України. Він чітко сказав, що це не якась операція. Але війна. Війна, найперше, проти мирних людей, мирного населення.

Сьогодні у цей дванадцятий день війни, згідно даних ООН, ми маємо вже 1,5 мільйона біженців з України, які полишили свою Батьківщину.

Дівчина під Ірпенем намагається вивести і врятувати собак-інвалідів з притулку.
Текст: Вікторія Сюмар

Я хочу сердечно подякувати усім тим, які підтримують наш народ, нашу Батьківщину, наше військо. На моє ім'я продовжує приходити незчисленна кореспонденція – листи солідарності. Я особливо хочу сьогодні подякувати католицьким єпископатам Азії, зокрема Гонконгу, Церквам Індії, зокрема Сиромалабарській і Сиромаланкарській. Сердечна подяка Східним Католицьким Церквам Європи: Румунії, Болгарії, Угорщини, Словаччини. Усім тим, які особливо відчують біль нашої Церкви і нашого народу.

Хочу сердечно подякувати польському народові, польському єпископату, польській державі. Тому що вже понад мільйон біженців саме вони прийняли в свої обійми, до своїх домівок і намагаються все зробити, щоб надати необхідну допомогу цим людям.

Нехай Господь Бог заплатить вам сторицею!

УКРАЇНА СТОЇТЬ, УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ.

Особливо моє серце стискається за мою Київську архієпархію. Жорстокі бої ведуться у передмісті Києва. Таким великим страшним полем бою стали три міста, які знаходяться кількадесят кілометрів від центру Києва. Це – Ірпінь, Гостомель і Буча. Учора ми отримали повідомлення, що було вбито міського голову Гостомеля пана Юрія Прилипка. Це сталося якраз у момент, коли він роздавав потребуючим харчі і ліки. Було поранено міського голову Бучі пана Вадима Денисенка, який мужньо виконував свої завдання.

Хочу подякувати усім тим, які гідно здійснюють державну владу на різних рівнях і організовують захист населення. На жаль, усі розмови про зелені коридори, про можливість евакуації людей з міст, які найбільше потерпають від оточень і бомбардувань, не справджуються. Ми сьогодні просимо світову громадськість: закрийте небо над Україною, тому що російські крилаті ракети вбивають найбільше населення на наших землях.

Сьогодні в Україні для християн, які живуть за юліанським календарем, є перший день Великого посту. Ми сьогодні молимося, постимо і чинимо добрі діла.

Хочу зокрема подякувати нашому «Карітас Україна», який робить все для того, щоб доправити предмети першої необхідності туди, де сьогодні є найважче. Наш Патріарший собор та інші парафії є справді центрами порятунку людського життя.

Ми сьогодні молимося за українське військо, благословляємо наших волонтерів і усіх тих, які наближають день перемоги.

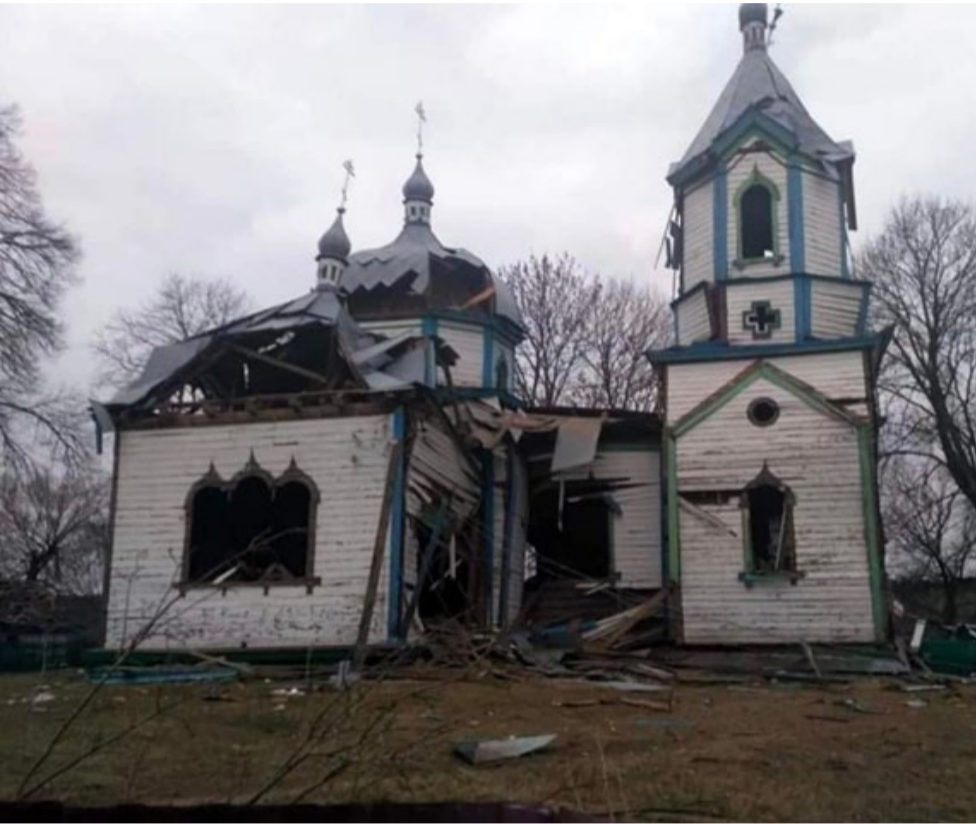
Боже, благослови Україну, Боже, благослови український народ. Боже, спаси народ твій і благослови спадкоємство твоє!

Патріарх Святослав, Глава УГКЦ. Джерело: ktds.org.ua

ГОРЯТЬ ХРАМИ

07.03.2022 р.

Якщо вірити заявам Путіна і проповідям Гундяєва, то російські війська руйнують зараз обстрілами храми російської церковної юрисдикції (окремі з яких пережили більшовиків та нацистів, але не пережили російську орду) заради того, щоби «захистити Донбас» від геїв-нацистів. Чому відразу не від гоблінів та інопланетян? Логіка була би така сама. Брехливо-шизофренічна.

НА СВІТЛИНАХ:

1. Храм Різдва Пресвятої Богородиці в селі В'язівка на Житомирщині.
2. Вознесенський храм с. Бобрик на Київщині.
3. Георгіївський храм с. Заворичі на Київщині (1873 р.)
4. Храми Московського патріархату (зруйнований) та Російської закордонної церкви (пошкоджений) в м. Малин Житомирської обл.

Владика Євстратій Зоря, з ФБ

Сергій Ілій, Київ, 17.03.2022 р.

СЛЪОЗИ МОЇ ЗБЕРИ У ТВІЙ БУРДЮК...

Мої скитання тобі відомі, сльози мої збери в бурдюк твій: чи ж не записані вони у твоїй книзі? Тоді вороги мої назад відступлять, як тільки я візву до тебе. Знаю напевне, що Бог зо мною. У Бозі я слово прославляю, в Господі прославлю слово. На Бога уповаю не боюся; що ж може заподіяти мені людина? Обітниці, що зробив я тобі, тяжать на мені, віддам тобі похвальну жертву. Бо спас єси життя моє від смерти, та й ноги мої, щоб я не спотикнувся, щоб перед Богом міг ходити у світлі живих.
(Псалом 56, фрагмент)

Продовження, на жаль, буде...

Автор: Александер Малаховський

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische
Exarchie für katholische Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69
Погляди авторів не завжди відповідають поглядам
редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно ви-
правляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de; ukrainische-kirche@t-
online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5